

# Csapatépítés Hajdú-Biharban



**LOVASNÉ  
TERNAI BEÁTA**

## A nemzeti értékek megismertetéséért

Beszélgetés Hajdu Beátával,  
a Debreceni Értéktár titkárával



*– Egy Értéktár titkárá-  
nak lenni, azt gondolom,  
elégg sok feladattal jár. Mi  
a munkád pontosan?*

– Nagyon örülök ennek a tiszteletteljes feladatnak. 2013 nyarán megalakult a Debreceni Értéktár Bizottság, amihez én 2013 decemberében csatlakoztam. A terület feladata a városban

fellelhető nemzeti értékek dokumentálása, összegyűjtése, rendszerezése, védelme, megőrzése és megismertetése. A települési értéktárba nemzeti érték felvételét bárki kezdeményezheti a megfelelő adatlap kitöltésével és szakmai ajánlással. Főként az ezzel járó adminisztratív feladatokat végzem, a beérkezett javaslatokat nyilvántartásba veszem, rendszerezem, közvetítem a bizottsági tagok felé, bizottsági üléseket szervezek meg, ahol elfogadásra vagy esetlegesen el-

utasításra kerülnek a javaslatok, de ez utóbbi nem jellemző. Illetve fényképes előadásokat készítek a javaslatokból, ezzel is segítve a bizottsági tagok döntését. Folyamatos kapcsolatot tartok a szakértőkkel, akik mindenféle juttatás nélkül önzetlenül segítik munkánkat szakmai ajánlások, támogató levelek írásával. Felhívásokat küldök ki, többek között kulturális intézményeknek, népművelőknek, művészettel foglalkozó személyeknek, hogy minél többen tudomást szerezzenek az értéktár megalakulásáról, és értesülhessenek a javaslattétel lehetőségéről. Kapcsolatban vagyok a megyei értéktárral is, kölcsönösen segítjük egymás munkáját, kiállításokat látogatok, ahol esetleg helyi értékek fedezhetőek fel.

*– Hogyan tudod bevonni a kulturális közfoglalkoztatottakat ebbe a feladatba?*

– A kulturális közfoglalkoztatottak készséggel segítik munkámat, szívesen tartanak ötletbörzéket a helyi értékekkel kapcsolatban, kutatómunkát végeznek, hogy mik kerülhetnek még be az értéktárba, mi az a kincs, amit még nem javasoltak. Segítenek a beérkező ötletekhez kitölteni a javaslattevő adatlapot, hogy minél hamarabb a bizottság elé kerülhessenek. Részt tudnak még venni a tárgyi értékek fo-

tózásában, hogy minél több anyagot tudjunk csatolni az adatlap mellé.

*– Volt-e valami olyan önálló közösségfejlesztő kezdeményezések, amelyet sikerült megvalósítani?*

– Több is volt. Elsősorban létrejött egy szakmai fórum, ahol lehetőség nyílt rá, hogy megbeszélhessük a Nemzeti Művelődési Intézet által adott feladatokkal kapcsolatos problémákat, felmerülő kérdéseket. A jelenlévők több partnerszervezettől érkeztek, ezáltal megismerhették egymást, és egymás munkáját is. Csatlakozhattak egymáshoz, illetve kapcsolódhattak különböző partnerszervezetek rendezvényeihez, ezzel is színesítve a mindennapi munkavégzésüket.

A következő önállóan szervezett program az NMI Hajdú-Bihar Megyei Iroda udvarának szebbé tétele. Seprűt, lapátot és gereblyét ragadtunk és közös erővel kitisztítottuk az udvart. Virágokat ültettünk, levelet seprűnk, gazoltunk és a végére az udvart mintha kicserélték volna. Jó érzés volt, hogy mi is tehattünk valamit a szebb munkakörnyezet érdekében.

A mostanáig megvalósult utolsó rendezvény egy közös főzés volt, amit szintén az NMI udvarán tartottunk március egy hétfőjén, a szervezési feladatokat és az előkészületeket teljes komolysággal és a tanfolyamon tanult felhasználásával végeztük. Készítettünk részletes munkatervet (forgatókönyvet), költségvetési tervet, meghívókat és plakátot is. Az eseményen az egy képzési csoportban résztvevők, majd közösséggé alakuló tanulók, illetve tanáraink voltak. Jó kis multság kerekedett a baráti találkozókból, a nagy sikerre való tekintettel mindenféleképpen ismétlést tervezünk.

*– A programban te koordinátori szerepet töltesz be. Hogyan tudsz összefogni 25 embert? Milyen együttműködni különböző életkorú, mentalitású munkatársakkal?*

– Szerencsésnek érzem magam, mert nemre és korra való tekintet nélkül elfogadtak, és pozitívan álltak hozzám az általam koordinált kollé-

gák. Teljes közreműködésben tudunk együtt dolgozni, minden feladatot időre elvégeznek. Problémájukkal is bizalommal fordulnak hozzám, akár munkahelyi dolgról, akár magánéleti problémáról van szó.

– *Mennyire érzed hasznosnak magad a Debreceni Művelődési Központban?*

– Próbálom mindig hasznossá tenni magam, és segíteni az itt dolgozó szakalkalmazott kollégák munkáját. Úgy érzem, hogy értékes tagja vagyok a DMK-ban dolgozók közösségének, hiszen sok felelősségteljes feladatot bízhatnak rám. Ezt mutatja a Debreceni Értéktárban betöltött szerepem is. A rendezvények előkészítésében is rendszeresen részt veszek a többi közfoglalkoztatott kollégával együtt.

## BÁN BETTINA

### Egy fontos láncszem: a koordinátor

Kérdések Lovasné Ternai Beáta  
koordinátorhoz



– *Mint koordinátornak, mi a véleményed a programról, te azért jobban belátlatsz a partnerszervezetek mindennapjaiba is.*

– Hasznosnak tartom mindkét fél oldaláról a programot. A kulturális közfoglalkoztatottak számára egy jó lehetőség visszatérni a munka világába, és sokan egy számukra ismeretlen területre kapnak betekintést. A partnerszervezetek pedig kapnak munkaerőt, a szegényes költségvetésük mellé.

– *Mik a kulturális közfoglalkoztatási programban a koordinátor feladatai?*

– A koordinátor közvetíti a kulturális közfoglalkoztatott, a partnerszervezet és a Nemzeti Művelődési Intézet megyei irodája között. Egy fontos láncszem. Az NMI által kiadott feladatokat adja át a munkásoknak, összefogja őket, megszemélyesíti az intézetet, hiszen az Intézet munkatársainak nincs sem idejük, sem lehetőségük, hogy folyamatos személyes kapcsolatban legyenek a kulturális

közfoglalkoztatottakkal. A határidők pontos betartásával begyűjti a munkával kapcsolatos dokumentumokat, koordinálja a munkát. Segítséget nyújt a szakmai feladatok megoldásához.

– *Hogyan boldogulsz a sok határidős, adminisztratív feladattal?*

– A feladatoknál a legnagyobb problémát a sokszor rövid határidő és a többször változó nyomtatványok okozzák. Egyébként pedig igyekszem naponta elvégezni az adminisztrációs feladatokat, hogy ne halmozódjanak fel. A rendszeresen elvégzendő havi feladatokat időben kiküldöm egy körlevélben az „embereimnek”, így próbálom kiküszöbölni a csúszásokat.

– *Különböző végzettségű, életkorú, érdeklődésű koordináltjaid vannak. Jelent ez valamiféle problémát a feladatok kiadásában?*

– Nem okozott problémát. Igyekeztem már a legelején egy olyan barátságos kapcsolatot kialakítani velük, hogy az esetlegesen felmerülő problémák, kérdések esetén is bátran forduljanak hozzám. Sok vallási területen dolgozó partnerem van, de velük is igyekeztem minél hamarabb megtalálni a közös hangot, úgy, hogy megismerkedtem a tevékenységeikkel, az ott dolgozó emberekkel, és alkalmazkodom hozzájuk.

– *Mennyire aktívak a kulturális közfoglalkoztatottak az NMI által kiadott feladatok tekintetében?*

– Változó az aktivitásuk, de mindenki igyekszik a legjobb tudása szerint részt venni a kulturális közfoglalkoztatási programban. A kezdeti bátortalanság után sokan rájöttek, hogy mennyi minden szunnyad bennük és az eddig ismeretlen kulturális terület berkein belül.

– *Előzetes tudásodat, élettapasztalatodat hogyan tudod alkalmazni a mostani feladatokban?*

– Végzettségem miatt az adminisztrációs feladatok nem okoztak gondot. Leginkább az emberi kapcsolatokból származó tudásomat tudtam kamatoztatni. A kereskedelemben eltöltött évek során sokféle emberrel találkoztam, így könnyen tudom kezelni a különböző habitusú kollégákat. Mindig pozitívan állok az emberekhez, ez segíti a jobb személyes kontaktus kialakulását.

– *Már kétszer is részt vettél Lakiteleken az országos koordinátori találkozón. Hallottál beszámolókat az ország több pontjáról is, értékelő előadásokat a programról. Mik azok a pozitív gyakorlatok, amelyeket megismertél?*

– A Lakiteleken eltöltött néhány nap alatt szembesültem azzal, hogy bármennyire is kis ország vagyunk, milyen sokféle, színes tájrésszel, járással, megyével rendelkezünk. És hogy az emberek is mennyire sokfélék. Ezen találkozások alkalmával mélyebb betekintést nyertünk a kultúra világába. Az értékeléseken érzékelni lehetett, hogy mennyire fontos, amit csinálunk, és hogy számítanak a munkánkra. Mivel az ország minden részéről érkeztek vezetők, koordinátorok, meg tudtuk osztani tapasztalatainkat, megbeszélni a problémás kérdéseket és sokat tanultunk egymástól. Ez jó érzéssel tölt el bennünket. A napot záró csapatépítő összejövetel már csak hab volt a tortán.

## MESTERNÉ VASS MARIAN

### Hermann Attila: „Kisközségekre és nem szórazható rendezvényekre van szükség”

Hermann Attilát, a Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar megyei Irodájának módszertani referensét a megyei bábforum szervezésének munkálataiból ragadtuk ki, hogy mint volt oktatónk kifaggassuk szakmai feladatairól és a közfoglalkoztatottak közelmúltban lezárult képzéséről.

– *A Debreceni Művelődési Központ és a Nemzeti Művelődési Intézet munkájában milyen kapcsolódási pontokat látsz?*

– Tíz éve dolgozom a megyei közművelődésben, és így rálátásom van a megye 82 településére, benne a debreceni kulturális életre. Az évek alatt több közös programot valósítottunk



meg a DMK-val együtt: társrendezőként is kölcsönösen segítjük egymást. Figyelemmel kísérhetem a művelődési központ munkáját a személyes kapcsolataim révén, s mint adatközlőt, hivatalosan is, hiszen több éve a megyei kulturális statisztikát én ellenőrzöm. Jelenleg pedig a kulturális közfoglalkoztatási program során kiemelt partnerünk a DMK, hiszen a képzések nagy része ott zajlott és 32 közfoglalkoztatott dolgozik ott.

– *Mint megyei referensnek, mi a feladatod a közösségi művelődésben?*

– Segítségnyújtó szerepünk van a hajdú-bihari közművelődési szervezetek felé. Megyei felmenőrendszerű fórumok, versenyek (színhátság, báb, kórus, ének, néptánc stb.) szervezése és lebonyolítása, nemzetközi kapcsolatok (Nagyvárad, Toyama) fenntartása, programok rendezése. Helyi nagyrendezvények segítése, szervezése pl.: a Virágkarneválhoz kapcsolódó megyeszínpad.

– *Hogyan tudsz segíteni a hozzád forduló, pályakezdő közösségi munkásoknak?*

– 2003 óta szerzett tapasztalataimat szívesen megosztom a rendezvények, kiállítások előkészítésénél és lebonyolításánál, valamint felhívom a figyelmet a buktatókra, a visszatérő problémákra. Tanácsot adok az elinduláshoz.

– *Milyen tanácsokkal látnád el a leendő rendezvényszervezőket?*

– Elsősorban felhívom a figyelmüket a rendezvények közösségépítő és közösségfejlesztő szerepére. Ezután következnek az elmaradhatatlan formai követelmények, pl.: ütemterv, forgatókönyv pontos elkészítése, társrendezők bevonása, meghívók időben való elkészítése, postázása. Az információk megfelelő átadása. Mindez rugalmasságot, kreativitást és gyors problémamegoldó készséget vár el a leendő rendezvényszervezőktől.

– *A képzésen részt vettél, mint oktató. Mennyire érezted hasznosnak ezt a képzést?*

– A tanfolyam elején feltettem egy kérdés: „Ki tagja bármilyen egyesületnek, szervezetnek önkéntesen?” – Voltak olyanok, akik nem voltak tagok sehol, nem tartoztak egy közösséghez sem. De olyan összetartó erő jött létre a résztvevők között a

tanfolyam végére, hogy mindenki elmondhatta, egy közösség aktív részesevé vált. Ezt megtartva március 21-én (részletes forgatókönyv és gazdasági terv alapján) önszerveződő képzészáró-találkozót hoztak össze a koordinátorok. A képzésnek abból a szempontból nagyon örültem, hogy egyedüli oktatóként vihettem végig a csoporttal a 46 órát, így könnyebben kialakult a bizalom a hallgatóság és az oktató között. Nem kellett minden nap ismerkedéssel kezdeni. Megismerhettem a hallgatók képességeit, személyre szabott feladatokat adhattam, s ezáltal motiválhatók voltak. A tananyag összeállítása kihívást jelentett számomra, mert nem rutinából oktattam, hanem minden napra készülni kellett, hogy a megfelelő, naprakész tudást adjam át. Jól jött számomra a képzési anyag átismétlése, a törvények felelevenítése. Voltak olyan szavak, kifejezések, amelyek újdonságot jelentettek nekem is.

– *Számodra mit nyújtott a képzés?*

– Megismerkedtem 25 szimpatikus, lelkes emberrel, akik a kultúra területén akarnak dolgozni. A tanfolyam alatt jó ötletekkel találkoztunk, közösen oldottunk meg situációs játékokat, ahol mindenki aktív partner volt. Házi feladat is volt: el kellett készíteni egy-egy miniprojektet, közösségépítő játékokat kellett hozni és bevinni a többieket. Nem vettem észre, hogy lanyhult volna a figyelem, nem láttam érdektelenséget a hallgatók arcán. Szünetekben is közös beszélgetések, ötletelgetések zajlottak, amelyek közül néhány meg is valósul. Pl: éjszakai buszjárat indítása Debrecen egyik családi lakóparkjára, élményfarm egy tanyán... Másrészt pedig alapfogalmakat, definíciókat értelmeztem újra, frissítettem az adatokat. Összességében: különböző életkorú, életpaszttal rendelkező és különböző végzettségű hallgatók vettek részt a képzésen, de a kultúra területén fejlesztési ötletekkel, javaslatokkal tudtak előállni.

– *Mit gondolsz, a képzés eléri a célját? Több helyi kezdeményezés lesz ennek hatására? Az emberek sok plusz dolgot kaptak, mindenki örült, hogy új ismereteket szerezhettek, de ez vajon elég ahhoz, hogy akár a közönyt, a fásultságot legyőzzék?*

– Ötletekben gazdag órákat töltöttünk együtt. A közösségfejlesztést kisebb közösségekben vagy kisebb városrészekben terveztük. Kisközösségek létrehozására és nem szórakoztató rendezvényekre lenne szükség. Ebben a felgyorsult, internetes világunkban az embereknek kell alkalmat biztosítani, hogy találkozzanak, beszélgessenek és közösségi életet éljenek. Remélem, a csoportom tagjai projektötleteiket életre tudják hívni, és akkor mondható a képzés igazán sikeresnek. Én mindenesetre segítségükre leszek.

## HAJDU BEÁTA

### Sátrat vertünk az NMI Iroda udvarán

#### Bográcsos közösségfejlesztés

A Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar Megyei Irodájának udvarán sátrat vertünk, padokat, asztalokat állítottunk és kezdődhetett a közös munkával előkészített közösségfejlesztés. Március egy szép, napos hétvégéjén tartottuk a közös főzést, amelyre meghívtuk az egy képzési csoportban tanulókat és oktatóinkat.

Az érkezést követően mindenki elfogyasztotta a jól megérdemelt „fogó pálinkáját”, természetesen jó féle házi mézes ágyasból valót, majd a szervező lányok nyakukba vették a kispiacot, hogy némi levesbe valót szerezzenek.

Ezek után a résztvevők aprajánagyja zöldségpucolót ragadott korra és nemre való tekintet nélkül már kora reggel, és nagy munkába kezdtek. Néhányan a tűzifát aprították (ezzel fitogtatva férfiaságukat a jelenlévő kolléganők előtt), a többiek pedig krumplit hámoztak, zöldséget pucoltak, húst aprítottak. A srácok füstfelhőkkel jelezték, mikor lehet hozzákezdeni a bográcsgulyás főzéséhez. Időközben előkerültek a tarisznyákból a finomabbnál finomabb pogácsák, édes sütemények, rágsálni valók, és megjelentek az asztalokon a házilag készített fehér és



vörös borok is. Mondanom sem kell, a vígasság végére minden üveg szárazon maradt, ami megtette a hatását a fogyasztók körében, hiszen nagyon jó mulatság kerekedett a kis baráti összejövetelből. Előkerült a gitár is, zenével és énekszóval köszöntötték a névnaposokat.

Ahogy egyre jobb kedvre derültek a meghívottak, nagy beszélgetésekre, viccesmesélésre és nem utolsó sorban magas röptű eszmecserekre került sor. A komoly beszélgetéseken kívül, szem nem maradt szárazon a kezdeti tapasztalatlanságból adódó bakik, félreértelmezett feladatok, ötletek elmesélése után.

A munkafolyamatok közepette lehetőség nyílt rá, hogy megbeszélhessük az elmúlt időszak történéseit, cselekvési tervét és megvalósulási lehetőségeit, illetve a pozitív tapasztalatokat és a nehézségeket is. A meghívott oktatók is lelkesen fogadták a kezdeményezéseinket, terveinket a jövőre vonatkozóan. Felajánlották segítségüket és szakmai tudásukat. Ezek után gondolatokat cseréltünk arról, hogy a város különböző részein hogyan lehet még több önállóan is működő közösséget létrehozni. Ebben a vámospércsi kollégák is partnerek voltak és hozzáadték az észrevételeiket a saját városukra vonatkozóan.

Az eszmecsere eredményeként több használható ötlet is született, mint például főzőtanfolyam, angol szakkör, horgoló klub, baba-mama klub létrehozása, vagy közös foglalkozások a tánc jegyében.

Bográcsgulyás, pálinka, házi borok... csak néhány hangzatos név a lehetséges hungarikumok közül, ami megtalálható volt a helyszínen. Az értékes házi specialitások kortyolgatása közben közös célul tűztük ki, hogy segítjük a Megyei és Debreceni Értéktár értékfeltáró, hagyományörző munkáját, hogy mi is minél több helyi, hazai különlegességet és kincset ismerhesünk meg.

Kijelenthetem, hogy egy kellemes napot töltöttünk együtt, még jobban összekovácsolódtunk a társaság, és a jövőben mindenképpen meg szeretnénk ismételni ezt a könnyed hangvételű szabadtéri programot, mert a mélyebb emberi kapcsolatok titka a rendszeres személyes találkozás.

## HAJDU BEÁTA – LOVASNÉ TERNAI BEÁTA

### Beszámoló a képzésről

#### Debrecenben közösségek születtek

„A kulturális közösség-szervezés alapjai” képzés február elején kezdődött és március közepéig tartott a Debreceni Művelődési Központban, 6 turnusban. Egy turnus 25 fővel indult. A csoportok összetétele változó életkorú, beállítottságú és végzettségű emberekből állt, ezért többféle tapasztalatot is levonhatunk a csoportokról.

Volt olyan csoport, ahol a tagok nagyon jól összekovácsolódtak, és közösséget alkotnak a mai napig, több közös programot is szerveztek már csapatépítés gyanánt. Viszont volt olyan turnus is, ahol nehezebb volt az oktatás, mert más-más érdeklődésű és habitusú emberekből tevődött össze, ezért klikkesedés alakult ki és véleményütközés is volt, de a képzés folyamán orvosolták a problémát, hiszen a képzés maga is egy közösségfejlesztő program volt.

A képzésről teljesen pozitív visszajelzéseket kaptunk a közfoglalkoztatott kollégáktól, hasznosnak ítélték, hiszen sok újdonságot tanultak, közösségfejlesztő játékokon vehettek részt, olyasmikről is hallottak, amivel lehet, hogy egyébként nem találkoztak eddigi munkájukban. Új embereket ismertek meg, fejlődött az alkalmazkodó képességük. Sokak számára nem volt egyszerű az sem, hogy felnőtként visszajöjjenek az „iskola-

padba”, mégis mindenki pozitívan és lelkesedéssel állt a képzéshez.

A tanultak közül, például az úgynevezett tankatalógusnak gyakorlati haszna is van, hiszen összehozza a hasonló gondolkodású, azonos érdeklődési körű embereket, akik valószínűleg a jövőben is terveznek együttműködést munkájuk során.

A megszerzett tudás nagy segítséget nyújt a Nemzeti Művelődési Intézet által kiadott szakmai feladatok elvégzésében (például terepnapló, online szakmai beszámoló, kérdőívek kitöltése).

A résztvevők kiélhették kreativitásukat is, lehetőséget kaptak saját rendezvénytervek készítésére, esetleges megvalósítására. Remek ötletek születtek programokra (ökofarm, panelházak szelektív szemétygyűjtési rendszere, gyermekfoglalkozások, éjszakai buszjárat, rapid randi szolgáltatás, közösségfejlesztő szabadtéri főzés).

A levetített anyagok érdekesek voltak, az oktatókkal is meg voltak elégedve a résztvevők, szakmailag felkészült kollégák tartották az órákat, és próbálták élvezhetővé tenni, színesíteni előadásait gyakorlati példákkal, közösségfejlesztő játékokkal.

A képzési helyszín biztosított minden technikai feltételt az előadások sikeres megtartásához. A kisebb-nagyobb problémákat az oktatók és a képzési koordinátorok gyorsan és bravúrosan megoldották. A képzésen való részvételt a hallgatók komolyan vették, hiányzások nem voltak. Összességében elmondható, hogy nagyon hasznos volt a képzés, a mindennapi életben, illetve a munkaerőpiacon is tudják hasznosítani a résztvevők a tanultakat.

BÁN BETTINA (1988): 2013 júniusában államvizsgázott a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanító szakán magyar műveltségterülettel. Az iskola elvégzése után a Kulturális Közfoglalkoztatási Program révén 2013 decemberében került a Debreceni Művelődési Központba, ahol koordinátori feladatai mellett kézműves foglalkozásokon, gyermek előadásokon is asszisztál. Jövőjét ifjúsági és gyermekprogramok szervezése és tanítás területén képzei el.

HAJDU BEÁTA, LOVASNÉ TERNAI BEÁTA az első kulturális közfoglalkoztatási program közösségi koordinátorai voltak.

VASS MARIAN népművelő, marketing szakértő, jógaoktató. Tanulmányait a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskolán, a Budapesti Corvinus Egyetemen és a Magyar Joga Akadémián végezte. 20 éve dolgozik marketingsként. Először a média, majd a közművelődés területén. 2004-től 2013-ig a debreceni Főnix Rendezvényszervező Kft. marketing szakértője. Jelenleg szabadúszó marketing tanácsadóként és jógaoktatóként dolgozik.